	MIEJSCE NA NAKLEJKĘ Z KODEM
pieczątka ***Wojewódzkiej Komisji Konkursowej***	**KOD PRACY**

KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu/Droga Uczennico,

witaj na III etapie konkursu z geografii. Gratulujemy sukcesu i zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 14 stron i zawiera 18 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Obok każdego numeru zadania podaną masz maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora, długopisu zmazywalnego. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.

Powodzenia!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

100

Zad. 1 (0 – 3 p.)

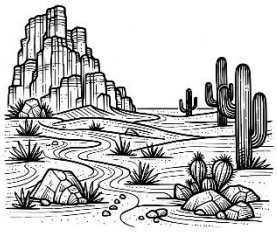
Dopisz brakującą nazwę strefy roślinności. Strefy roślinne muszą ze sobą sąsiadować. Wybierz nazwę z podanych poniżej *(nazwę można użyć więcej, niż jeden raz. Podanych nazw jest więcej niż potrzeba do rozwiązania zadania).*

A. Las mieszany, ..., tundra
B. ....., sawanna, las równikowy
C. Pustynia, roślinność śródziemnomorska, ...

Nazwy stref do wyboru: tajga, pustynia, las mieszany, las równikowy, sawanna

Zad. 2 (0 – 4 p.)

Przyporządkuj rodzajom pustyń ich nazwy. Obok litery pod tabelą wpisz <u>jeden</u> właściwy numer (1 – 5).

A. Ilasta B. Kamienista C. Piaszczysta D. Żwirowa		1. Erg 2. Hamada 3. Pampa 4. Playa 5. Serir

A- ....., B - ....., C - ....., D - .....

Zad. 3 (0 – 5 p.)

Przyporządkuj pasmom górskim nazwy szczytów. Obok numeru pasma wpisz <u>jedną</u> literę oznaczającą właściwy szczyt (A – F).

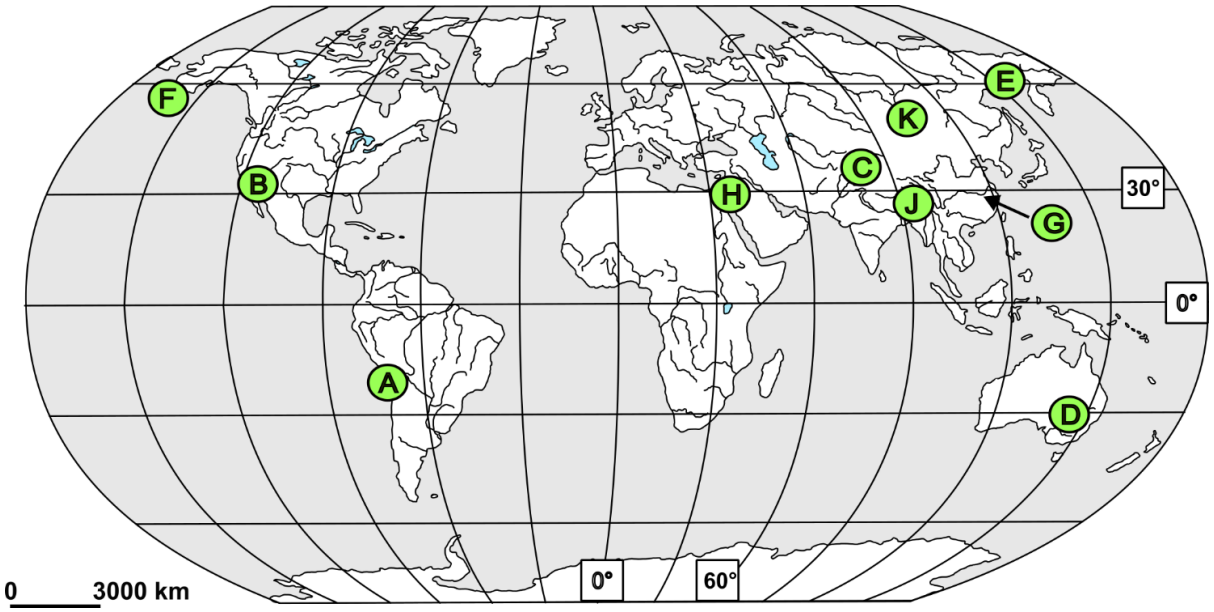
1. Alpy
2. Andy
3. Karakorum
4. Kordyliery
5. Wielkie Góry Wododziałowe

A. Aconcagua (6962 m n. p. m.)
B. Czogori (8611 m n.p.m.)
C. Denali (6190 m n.p.m.)
D. Gerlach (2655 m n.p.m.)
E. Góra Kościuszki (2230 m n.p.m.)
F. Mont Blanc (4807 m n.p.m.)

1 - ....., 2 - ....., 3 - ....., 4 - ....., 5 - .....

Zad. 4 (0 – 8 p.)

Przeanalizuj zapisy w tabeli. Następnie wykorzystaj mapę świata i dopasuj je do odpowiednich miejsc na Ziemi. Wpisz do tabeli nazwę właściwego miejsca (wybierz spośród podanych niżej) oraz jego oznaczenie literowe na mapie.

Lp.	Opis	Nazwa	Litera
1.	Najbardziej suchy obszar na Ziemi		
2.	Miejscowość z najwyższymi średnimi opadami na Ziemi		
3.	Największa depresja na świecie		
4.	Najgłębsze jezioro świata		
5.	Drugi ośmiotysięcznik na świecie (pod względem wysokości) - 8611 m n.p.m.		
6.	Najdłuższa rzeka Azji		
7.	Największe jezioro w Australii		
8.	Najcieplejszy rejon na Ziemi		

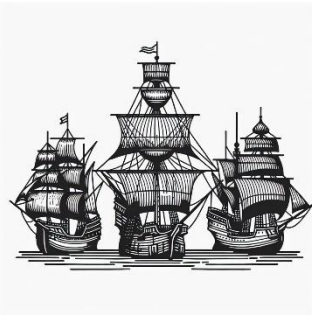
Nazwy do wyboru: pustynia Atacama, pustynia Namib, Morze Martwe, jez. Aralskie, jez. Bajkał, jez. Eyre, Czerrapundżi, Kinszasa, Czogori (K2), Jangcy, Huang-ho, Dolina Śmierci.

Zad. 5 (0 – 5 p.)

Z jakimi podróżnikami wiążą się wymienione wielkie odkrycia i podróże geograficzne? Wybierz spośród podanych niżej i wpisz obok odkrycia (podróży) właściwe imiona i nazwiska podróżników.

Podróżnicy:

James Cook, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, David Livingstone, Ferdynand Magellan, Marco Polo, Jacques Piccard, Don Walsh

A. Odkrycie drogi lądowej do Chin.
……..
B. Odkrycie Kuby, Haiti i Bahamów w 1492 roku.
……..
C. Trzykrotne opłynięcie Ziemi.
……..
D. Przejście Afryki w poprzek i odkrycie m.in. wodospadów Wiktorii.
……..
E. Opuszczenie się w batyskafie na dno Rowu Mariańskiego w 1960 r.
…….. i …….

Zad. 6 (0 – 6 p.)

Wybierz jedno prawidłowe określenie spośród pogrubionych tak, aby treść zdań zawierała prawdziwe informacje. Prawidłowe określenie podkreśl (lub weź w obwódkę).

W historii kontynentów amerykańskich występowały wielkie fale migracyjne. Pierwszą z nich był napływ ludności pochodzenia **azjatyckiego / europejskiego**, która dała początek Inuitom, Aleutom i Indianom. Jest to rdzenna ludność Ameryk. Aleuci zamieszkują m.in. **Alaskę / Grenlandię**, zaś Inuici - m.in. północną Kanadę. Kolejną falą, po odkryciu wybrzeży Ameryki przez Krzysztofa Kolumba, było zasiedlenie przez ludność pochodzenie **afrykańskiego / europejskiego**. Następnym etapem stało się zasiedlanie Ameryk przez ludność przymusowo sprowadzaną do pracy na plantacjach kolonizatorów. Od XV wieku Indianie byli sukcesywnie wypierani z zamieszkiwanych terenów przez **Europejczyków / Azjatów.** W wyniku krwawych wojen ludność rdzenna została znacznie wyniszczona, a z czasem zaczęto ją zamykać w **rezerwatach / parkach**. Panowały tam trudne warunki - zła sytuacja zdrowotna i mieszkaniowa, konieczność zerwania z **koczowniczym / osiadłym** trybem życia. W efekcie doszło do niszczenia kultur pierwotnych, czego efektem jest m.in zanik ponad 100 języków indiańskich.

Zad. 7 (0 – 5 p.)

Dobierz do nazwy krajobrazu w tabeli jeden opis gospodarczej działalności człowieka, związanej z tym krajobrazem. Wpisz w kolumnie tabeli jej oznaczenie literowe (opisy działalności znajdują się poniżej).

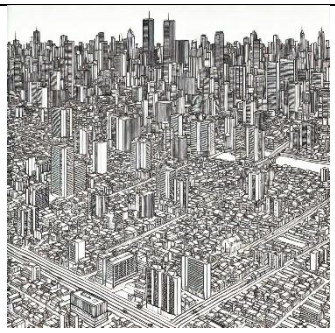
Nazwa krajobrazu	**Oznaczenie literowe** (A – F)
las równikowy w Brazylii	
strefa Sahelu w Afryce	
wybrzeże Morza Śródziemnego	
step w USA	
wysokogórski w Himalajach	

Gospodarcza działalność człowieka:

A. Rolnictwo żarowo-odłogowe, problem z hodowlą zwierząt m.in. ze względu na warunki klimatyczne
B. Obsługa turystów, hodowla jaków, owiec i kóz
C. Hodowla bydła, owiec i kóz, pasterstwo koczownicze
D. Uprawa oliwek, obsługa turystów
E. Rozwój rolnictwa w oazach, hodowla wielbłądów jednogarbnych (dromaderów)
F. Rolnictwo plantacyjne, wysokotowarowe

Zad. 8 (0 – 4 p.)

Obok nazwy megalopolis wpisz w tabeli nazwę jednego miasta, które w nim występuje.

Megalopolis	**Miasto**
BosWash	
Brazylijskie	
Południowokalifornijskie	
Wielkich Jezior	

Miasta do wyboru:

Buenos Aires, Chicago, Filadelfia, Los Angeles, Montreal, Rio de Janeiro.

Zad. 9 (0 – 4 p.)

Rycina odnosi się do krążenia powietrza w strefie międzyzwrotnikowej na półkuli południowej. Zaznacz na schemacie w odpowiednich miejscach:

a) strefę wyżu (wpisz we właściwym kwadracie literę **W**) i strefę niżu (wpisz we właściwym kwadracie literę **N**)
b) we właściwym miejscu przy powierzchni Ziemi dorysuj strzałkę oznaczającą **pasat**
c) dopisz w prostokącie nazwę zwrotnika oraz podaj jego szerokość geograficzną
d) podaj nazwę jednego kontynentu, gdzie występuje opisywana strefa (międzyzwrotnikowa na półkuli południowej).

Odp. Przykład kontynentu to .....

Zad. 10 (0 – 4 p.)

Wykorzystaj posiadaną wiedzę i dopasuj kraj do danych z tabeli. Wpisz jego nazwę do odpowiedniej komórki. Nazwę kraju wybierz spośród podanych niżej.

Kraj	**Lesistość (%)**	**PKB na osobę w 2021 r. (w dolarach amerykańskich)**	**Zatrudnienie w rolnictwie (% ogółu pracujących)**
	67	36000	3
	58	8600	9
	6	1700	33
	1	54500	4
Polska	*30*	*16000*	*9*

Źródło: https://pl.tradingeconomics.com/; https://www.statista.com/, Bank Światowy

Kraje: Brazylia, Islandia, Japonia, Kenia, Kanada

Zad. 11 (0 – 4 p.)

Niekorzystne warunki środowiska przyrodniczego Japonii warunkują podejmowanie różnorodnych działań, które wpływają na warunki życia ludzi oraz na funkcjonowanie gospodarki.

Uzupełnij poniższe zestawienie. Do rodzaju podejmowanej działalności dopasuj właściwą cechę środowiska przyrodniczego. Należy wybrać tylko jedną cechę środowiska spośród podanych niżej (wpisz odpowiednią literę obok strzałki). Cechy nie mogą się powtarzać.

	Podejmowana działalność		Oznaczenie literowe cechy środowiska
1.	Tarasowanie zboczy, melioracje podmokłych terenów, budowa sztucznych wysp.	⇨	.....
2.	Budowa budynków i mostów o wytrzymałej, elastycznej konstrukcji.	⇨	.....
3.	Budowa i rozbudowa portów morskich ze względu na wymianę handlową.	⇨	.....
4.	Budowa mostów oraz podmorskich tuneli.	⇨	.....

Cecha środowiska przyrodniczego:

A. Przewaga gór i wyżyn oraz mała powierzchnia kraju.
B. Położenie na styku trzech płyt litosfery.
C. Położenie wyspiarskie.
D. Zróżnicowanie warunków klimatycznych.
E. Brak dużych zasobów surowców mineralnych.
F. Równoleżnikowy układ wysp.

Zad. 12 (0 – 10 p.)

Przeanalizuj poniższe definicje i opisy. Następnie wykorzystaj posiadaną wiedzę i wybierz właściwą nazwę. W kolumnie „Wybór" wpisz znak „X" obok poprawnej nazwy.

Lp.	Definicja (opis)	Nazwa	Wybór
1.	Rdzenni mieszkańcy Australii.	Aborygeni	
		Maorysi	
2.	Dzielnice biedy w Brazylii.	Fawele	
		Barriadas	
3.	Kwiat - symbol Brazylii.	Heliconia	
		Bromelia	
4.	Skała wznosząca się nad powierzchnią lądolodu.	Nunatak	
		Drumlin	
5.	Wskaźnik - wartość wszystkich towarów i usług wytworzonych w danym kraju w określonym czasie.	PKB	
		USD	
6.	Inaczej „niedotykalni". Najniższa kasta społeczna w hinduizmie.	Pariasi	
		Bramini	
7.	Perła indyjskiej architektury.	Halikarnas	
		Tadż Mahal	
8.	Koryta rzek epizodycznych.	Wadi	
		Mogot	
9.	Lokalna nazwa cyklonu tropikalnego w Australii.	Tajfun	
		Willy-willy	
10.	Region pradziejowego górnictwa w Polsce, wpisany na Światową Listę Dziedzictwa UNESCO (wpis w 2019 roku).	Wieliczka	
		Krzemionki Opatowskie	

Zad. 13 (0 – 10 p.)

Na podstawie własnej wiedzy oraz wiedzy pochodzącej z literatury dodatkowej oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Zaznacz X w odpowiedniej komórce tabeli.

Lp.	Opis	Ocena	
		Prawda	Fałsz
1.	Wzgórze Akropol zamieszkane było już 6 tys. lat temu. Istniały tu pierwsze miejsca kultu, m.in. bogini Ateny.		
2.	Amfiteatr Flawiuszów uważany jest za największy amfiteatr, jaki kiedykolwiek zbudowano. Powstał w V w. n.e. i mógł pomieścić ponad 70 tys. widzów.		
3.	Lotnisko w Jasionce istnieje od 1941 r., czyli od początków funkcjonowania Doliny Lotniczej.		
4.	Polskie osadnictwo na Bukowinie w Rumunii od końca XVIII w. związane było m.in. z wydobyciem soli kamiennej (okolice wsi Kaczyka).		
5.	Osadnicy z Rzeszowszczyzny przybyli na Bukowinę w latach 70. XIX w. jako pracownicy rolni oraz do wyrębu lasów.		
6.	Alpabzug to uroczyste spędzanie krów w doliny na zimę w Alpach. Towarzyszą temu lokalne festyny.		
7.	Budynek na szczycie góry Schilthorn w Alpach zbudowały szwajcarskie koleje linowe. Kręcono tam sceny do filmu z Jamesem Bondem.		
8.	Postawą budowy COP było przygotowanie kraju na wypadek wojny oraz chęć pobudzenia gospodarczego słabo rozwiniętych obszarów naszego kraju.		
9.	Park Güell w Madrycie to jedno z najważniejszych dzieł architekta A. Gaudiego.		
10.	Meczet Hagia Sofia, wpisany na listę UNESCO, to jeden z symboli Stambułu.		

Zad. 14

W lasach amazońskich występuje prawie 60% wszystkich znanych gatunków roślin i zwierząt. Region ten produkuje około 20% tlenu atmosferycznego. Jego powierzchnia to ok. 7 mln km^2.

Zad. 14. 1 (0 – 1 p.)

Od sierpnia 2020 r. do lipca 2021 r. wycięto w Brazylii ok. 1 323 500 ha tego lasu. Przedstaw tę powierzchnię w km^2.

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

Odp.: Jest to ..... km^2.

Zad. 14. 2 (0 – 2 p.)

A. W tym rejonie znajduje się najwyższy wodospad na Ziemi, a jego wysokość sięga prawie 1 km. Podaj jego nazwę.

Odp.: Jest to .....

B. Szerokość geograficzna wodospadu wynosi 5°58'N. Pod jakim kątem widać stamtąd Gwiazdę Polarną?

.....

.....

Odp.: Jest to .....

Zad. 14.3 (0 – 2 p.)

Podaj dwa negatywne skutki wylesiania Amazonii.

1. .....

   .....

2. .....

   .....

Zad. 15 (0 – 3 p.)

Wskaż trzy czynniki, które wpłynęły na rozwój Doliny Krzemowej (najstarszego ośrodka high-tech na świecie). Wybierz je spośród wymienionych poniżej i weź literę w obwódkę.

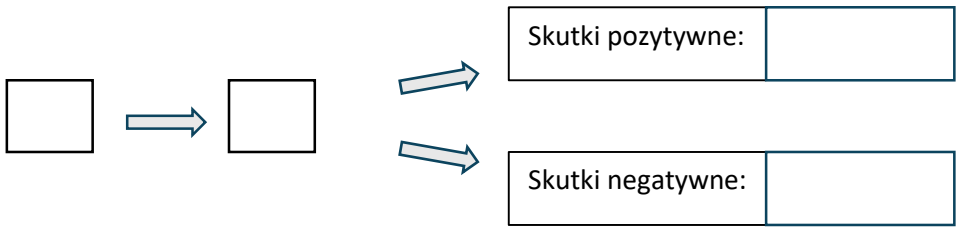
A. Położenie w pobliżu uniwersytetów i ośrodków badawczych
B. Rynek zbytu
C. Sąsiedztwo hut i kopalni
D. Dostęp do wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej
E. Bogata baza surowcowa
F. Dostęp do dużej ilości wody
G. Duża liczba bogatych inwestorów

Zad. 16 (0 – 6 p.)

Nil wylewał między lipcem a październikiem. Znaczna część ziemi na obu jego brzegach znajdowała się wówczas pod wodą. Kiedy woda się cofała, bogaty i żyzny muł pozostawał na polach. Najważniejsze zboża siano więc w październiku i listopadzie, a żniwa odbywały się w kwietniu. Jeśli jednak wylew okazywał się zbyt mały, to pola nie były odpowiednio nawodnione i ludziom groził głód.

Źródło: https://wielkahistoria.pl/temat/starozytnosc/

Ułóż ciąg przyczynowo – skutkowy dotyczący regulacji Nilu przeprowadzonego w latach 60. XX w. Wpisz odpowiednie litery na schemacie. Każda litera musi zostać wykorzystana.

A. Budowa Wielkiej Tamy Asuańskiej
B. Powiększenie obszarów rolniczych
C. Przesiedlenia ludności
D. Powstanie Jez. Nasera
E. Produkcja energii elektrycznej
F. Zatrzymywanie żyznych namułów
G. Szybkie zamulanie jeziora
H. Uregulowanie przepływów Nilu

Zad. 17 (0 – 4 p.)

Topnienie Arktyki jest faktem. Wybierz spośród niżej podanych skutki tego procesu i wpisz ich oznaczenia literowe do tabeli. Wskaż dwa skutki dla środowiska przyrodniczego i dwa skutki dla działalności gospodarczej człowieka.

Topnienie Arktyki	Skutki dla środowiska geograficznego	
	Skutki dla działalności gospodarczej człowieka:	

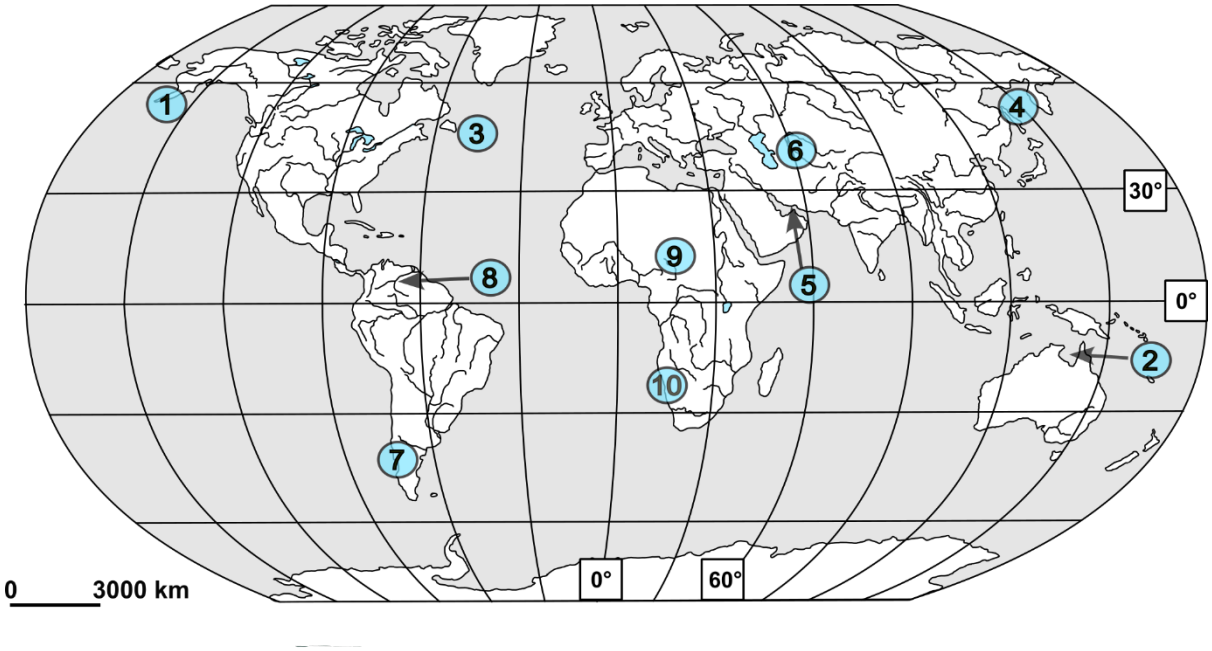
Określenia do wyboru:

A. Podniesienie poziomu wód i dalsze ocieplanie klimatu
B. Dostęp do zasobów naturalnych (surowce mineralne, ryby)
C. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych
D. Zwiększenie obszarów żeglugowych
E. Zanik typowej flory i fauny

Zad. 18 (0 – 10 p.)

Nazwij obiekty geograficzne zaznaczone cyframi (1 – 10) na załączonej mapie świata.

1	Półwysep	6	Nizina .....
2	Zatoka	7	Wyżyna .....
3	Wyspa	8	Rzeka .....
4	Morze	9	Jezioro .....
5	Cieśnina	10	Pustynia .....

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
30°
0°
0°
60°
0
3000 km

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***